

Euroopan unionin
neuvosto

Bryssel, 10. kesäkuuta 2022
(OR. en)

10071/22

ESPACE 69
CFSP/PESC 756
CSDP/PSDC 351
TRANS 372

YHTEENVETO ASIAN KÄSITTELYSTÄ

Lähettiläjä:	Neuvoston pääsihteeristö
Päivämäärä:	10. kesäkuuta 2022
Vastaanottaja:	Valtuuskunnat
Ed. asiak. nro:	9395/22
Asia:	Avaruusliikenteen hallintaa koskeva EU:n toimintamalli – Neuvoston päätelmät (hyväksytty 10. kesäkuuta 2022)

Valtuuskunnille toimitetaan liitteessä neuvoston 3877. istunnossaan 10. kesäkuuta 2022 hyväksymät päätelmät avaruusliikenteen hallintaa koskevasta EU:n toimintamallista.

Ehdotus: Neuvoston päätelmät avaruusliikenteen hallintaa koskevasta EU:n toimintamallista

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO

PALAUTTAA MIELEEN

- A. komission 22. helmikuuta 2021¹ toimittaman tiedonannon "Siviili-, puolustus- ja avaruusteollisuuden synergioita koskeva toimintasuunnitelma", jossa ilmoitetaan "EU:n avaruusliikenteen hallintastrategian" kehittamisestä uutena lippulaivahankkeena;
- B. neuvoston 26. marraskuuta 2021 antamat päätelmät "Avaruus kaikille"², joissa todetaan avaruustilannetietoisuutta koskevan komponentin, myös avaruusesineiden valvonnan ja seurannan (SST), merkitys olemassa olevan avaruusinfrastruktuurin suojaamisessa ja painotetaan tarvetta jatkaa keskustelua avaruusliikenteen hallinnan kehityksestä ja toteuttaa sitä koskevia toimia poliittisella, oikeudellisella ja teknisellä tasolla;
- C. neuvoston 28. toukokuuta 2021 antamat päätelmät "Uusi avaruustoiminta ihmisiä varten"³, joissa korostetaan, että on tärkeää kehittää avaruusliikenteen hallintaa koskeva toimintatapa Euroopalle tulevaisuutta varten ja ohjaavia maailmanlaajuisia standardeja ja tunnustetaan operatiivisten palvelujen tarjoamat mahdollisuudet avaruustilannetietoisuuden osalta, turvallisen, turvatun ja kestävän avaruustoiminnan tukemisessa ja Euroopan avaruusinfrastruktuurin suojaamisessa;

¹ COM (2021)70, 22. helmikuuta 2021.

² 14307/21.

³ 8956/21.

- D. neuvoston 11. marraskuuta 2020 antamat päätelmät "Suuntaviivat Euroopan osallistumisesta maailmanlaajuisen avaruustalouden keskeisten periaatteiden määrittelyyn"⁴, joissa korostetaan, että Euroopan on sovellettava avaruusliikenteen hallintaan (myös tekniseen ja operatiiviseen) koordinoitumpaa toimintamallia, jotta se voi turvata etunsa ja suojalla Euroopassa avaruuteen tehtäviä yksityisiä ja julkisia investointeja kestäväällä tavalla, ja pidetään myönteisenä sitä, että Euroopan unioni tutkii mahdollisuutta ilmoittaa hyväksyvänsä ulkoavaruutta koskevien Yhdistyneiden kansakuntien sopimusten ja yleissopimusten mukaiset oikeudet ja velvollisuudet;
- E. avaruusliikenteen hallinnasta 4. marraskuuta 2021⁵ annetun puheenjohtajavaltion selvityksen, joka on etappi neuvoston hyväksymässä etenemissuunnitelmassa ja jossa korostetaan tarvetta kehittää avaruusliikenteen hallintaa koskeva EU:n toimintamalli Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen⁶ mukaisesti, kunnioittaen samalla jäsenvaltioiden toimivaltaa ja aikomusta olla mukana avaruusliikenteen hallintaa koskevien sääntöjen kehittämisessä, seurannassa ja valvonnassa.
1. ILMAISEE TYYTYVÄISYYTENSÄ komission ja unionin ulkoasioiden ja turvallisuuspolitiikan korkean edustajan yhteiseen tiedonantoon "Avaruusliikenteen hallintaa koskeva EU:n toimintamalli – EU:n panos maailmanlaajuisen haasteeseen vastaamiseksi"; PITÄÄ MYÖNTEISENÄ tiedonannossa ehdotettua avaruusliikenteen hallinnan työmääritelmää; ja EHDOTTAA, että tätä määritelmää käytetään perustana EU:n tasolla käynnissä olevalle työlle ja valmisteltaessa EU:n panosta kansainvälisiin keskusteluihin;
 2. TOTEAA, että STM sisältää strategisia sekä kilpailukykyyn ja innovointiin liittyviä haasteita, joihin voidaan vastata paremmin tehostamalla jäsenvaltioiden välistä vuoropuhelua ja koordinoimalla niiden toimia valmiuksien, tietojen ja parhaiden käytäntöjen jakamiseksi;

⁴ 12851/20.

⁵ 13407/21 + COR 1.

⁶ Erityisesti 4 artiklan 3 kohta ja 189 artikla.

3. KOROSTAA, että avaruustilannetietoisuus on olennainen tekijä itsenäisen ulkoavaruuteen pääsyn ja sen käytön ylläpitämisessä ja että avaruustilannetietoisuuteen liittyvien operatiivisten valmiuksien kehittäminen ja parantaminen yhteisten toimien avulla tarjoaa vahvan perustan unionin ja sen jäsenvaltioiden maailmanlaajuisen aseman säilyttämiselle avaruusvaltojen joukossa;
4. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI mekanismiin, jolla kuullaan kaikkia asiaankuuluvia EU:n sidosryhmiä, jotta avaruusliikenteen hallintaa koskevan EU:n toimintamallin siviili- ja puolustusalan vaatimukset voidaan koota yhteen vuoden 2023 alkuun mennessä ottaen huomioon ilmailun erityispiirteet, joissa on varmistettava johdonmukaisuus ilmaliikenteen hallinnan tarpeiden kanssa; ja TOTEAA, että on varmistettava, että avaruusliikenteen hallintaa koskeva EU:n toimintamalli on yhdenmukainen unionin ja jäsenvaltioiden turvallisuus- ja puolustuspolitiikan kanssa;

I Valmiuksiemme vahvistaminen

5. KOROSTAA, että unionin autonomia avaruudessa esiintyvien, avaruudesta tulevien ja avaruuteen kohdistuvien riskien seurannassa, lieventämisessä ja korjaamisessa on tärkeää, sillä näin voidaan suojella unionin sekä sen jäsenvaltioiden ja EU:n yritysten avaruusresursseja ja varmistaa pitkällä aikavälillä Euroopan luotettava ja itsenäinen pääsy avaruuteen sekä ulkoavaruuden rauhanomainen, turvallinen, varma ja kestävä käyttö;
6. KOROSTAA, että unioni ja sen jäsenvaltiot ovat jo kehittäneet kansallisen kehityksen avulla ja yhdessä EU:n avaruusesineiden valvonta- ja seurantakonsortion, jäljempänä 'SST-konsortio', ja teollisuuden kanssa maailmanluokan operatiivisia avaruuden valvonta- ja -seurantavalmiuksia, jotka tarjoavat operatiivisia ja laadukkaita palveluja, kuten törmäyksenestojärjestelmiä, ilmakehään paluuta ja hajoamista koskevia analyysejä, joihin avaruusliikenteen hallintaa koskevan EU:n toimintamallin olisi perustuttava;
7. MUISTUTTAA, että EU:n SST-konsortio tarjoaa jo nyt törmäyksenestopalveluja yli 270 institutionaaliselle, kaupalliselle ja sotilaalliselle satelliitille matalalla, keskikorkealla ja geostationaarisella kiertoradalla, sekä palveluja, joilla puututaan esineiden hallitsemattomasta ilmakehään paluusta ilmatilalle, maa- ja merialueille aiheutuvaan riskiin, ja hajoamista koskevia palveluja, kuten arvokkaiden tietojen antaminen äskettäin toimimattoman satelliitin tarkoituksellisen ja vastuuttoman tuhoamisen aiheuttamasta sirpaloitumisesta, ja näin ollen se edistää jo EU:n strategista riippumattomuutta ja EU:n ja jäsenvaltioiden avaruusresurssien suojelua;

8. TUKEE avaruustilannetietoisuuteen liittyvien valmiuksien ja -palvelujen kehittämistä edelleen SST:n, avaruussään ja maapallon lähelle tulevien kohteiden osalta, jotta saavutetaan suurempi strateginen riippumattomuus; ja SUOSITTELEE unionin tulevien investointitarpeiden arviointia;
9. SUOSITTELEE siksi, että EU:n tulevassa SST-kumppanuudessa keskitytään seuraaviin toimiin:
 - a) ilmaisinverkoston parantaminen ja optimointi;
 - b) nykyisten palvelujen parantaminen ja uusien palvelujen, kuten avaruusromun vähentämisen ja saneerauksen, kehittäminen;
 - c) EU:n operatiivisen SST-tietokannan kautta tapahtuvan SST-datan jakamisen parantaminen ja nopeuttaminen, myös kaupallisen datan osalta;
 - d) maapallon lähelle tulevia kohteita koskevan itsenäisemmän eurooppalaisen luettelon laatiminen ja ylläpito;
10. TUNNUSTAA EU:n avaruusohjelmaviraston tulevan roolin EU:n SST-palvelupisteen tehtävien hoitamisessa;
11. KANNUSTAA EU:n SST-konsortion nykyisiä jäseniä ja muita asiasta kiinnostuneita jäsenvaltioita muodostamaan uuden SST-kumppanuuden pitäen samalla huolen hallinnon avoimuudesta, tehokkuudesta ja joustavuudesta; KANNATTAA uutta SST-kumppanuutta, jossa kullakin jäsenellä on lisäarvoon perustuva räätälöity rooli ja vastuu ja jossa vältetään toimien tarpeeton päällekkäisyys; KANNATTAA jäsenvaltioiden lisävalmiuksien sisällyttämistä EU:n SST-toimintaan, mikä voisi parantaa tulevan kumppanuuden tarjoamia palveluja; ja EHDOTTAA tulevan kumppanuuden luonteen pohtimista;

12. KANNUSTAA komissiota luomaan tiiviissä yhteistyössä jäsenvaltioiden kanssa edellytykset kestäväälle, kukoistavalle, innovatiiviselle ja kilpailukykyiselle EU:n teollisuus- ja startup-ekosysteemille, jolla tuetaan ja täydennetään EU:n tulevaa SST-kumppanuutta; SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI EU:n teollisuuden ja startup-yritysten kanssa perustettavaan foorumiin, jolla varmistetaan teknologian ja innovoinnin vuorovaikutus sekä ratkaisut EU:n kilpailukyvyn edistämiseksi ja SST-ekosysteemin vakiinnuttamiseksi; ja KANNUSTAA komissiota tekemään yhdessä EU:n teollisuuden ja startup-yritysten kanssa perusteellisen markkina-arvion lisäarvoa tuottavista palveluista;
13. KANNUSTAA EU:n tulevaa SST-kumppanuutta EU:n teollisuutta ja startup-yrityksiä kuultuaan edistämään datan julkisia hankintoja tehostetun datapolitiikan mukaisesti, lisäämään kaupallista panostusta ja helpottamaan julkisia operatiivisia palveluja täydentävien tai niistä peräisin olevaa dataa hyödyntävien kaupallisten palvelujen tarjoamista;
14. TUKEE avaruusliikenteen hallintaan liittyviä tutkimus- ja innovointitoimia; ja KANNUSTAA komissiota käynnistämään CASSINI-aloitteen puitteissa erityistoimia, joilla varmistetaan, että EU:n startup-yrityksillä on riittävästi pääomaa, jotta ne voivat hyödyntää koko innovointipotentiaalinsa ja kilpailla nopeasti kasvavien EU:n ulkopuolisten toimijoiden kanssa;
15. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI Euroopan avaruusjärjestön (ESA) kanssa tehtävään yhteistyöhön sen toimissa, jotka koskevat avaruussäätä, maapallon lähelle tulevia kohteita, avaruusromun vähentämistä, kuten elinkaaren päättymisen hallintaa ja ekologista suunnittelua, sekä muun muassa kiertoradalla tapahtuvaa avaruusromun siivoamista kunnioittaen samalla unionin, sen jäsenvaltioiden ja ESAn vastaavia rooleja ja vastuita ja vältetään toimien tarpeetonta päällekkäisyyttä;

II Lainsäädännön ja standardoinnin koordinoinnin edistäminen

16. TOTEAA, että komissiolla voisi olla rooli jäsenvaltioiden kansallisten toimien koordinoinnin tukena avaruusliikenteen hallintaan liittyvän lainsäädännön ja standardoinnin osalta, jotta avaruusliikenteen hallintaa koskevaa EU:n toimintamallia koskevien kansallisten kantojen lähentymistä voidaan edistää, sanotun kuitenkin rajoittamatta kansallista toimivaltaa, erityisesti jäsenvaltioiden roolia avaruusliikenteen hallintaa koskevien sääntöjen kehittämisessä, valvonnassa ja täytäntöönpanossa;
17. SUOSITTELEE, että tätä silmällä pitäen harkitaan asianmukaisten kansallisten välineiden, kuten suuntaviivojen, standardien, sääntöjen tai lainsäädännön, käyttöönottoa ja asteittaista vahvistamista; ja SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI ehdotukseen välineistöstä, joka voisi auttaa yksilöimään mahdollisia yhteisiä toimenpiteitä, jotka jäsenvaltiot panisivat täytäntöön;
18. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI ehdotukseen perustaa EU:n foorumi, jolla varmistetaan tehokas tietojenvaihto ja parempi koordinointi kansainvälisten standardien ja suuntaviivojen kehittämisessä; KOROSTAA, että tässä EU:n foorumissa on oltava mukana asiaankuuluvia asiantuntijoita jäsenvaltioista ja teollisuudesta; KANNUSTAA kehittämään kansallista asiantuntemusta kaikissa jäsenvaltioissa; ja PANEE TYYTYVÄISENÄ MERKILLE tehokkaimpien mahdollisten toimenpiteiden yksilöimisen avaruusliikenteen hallintaan liittyvien kansainvälisten suuntaviivojen ja standardien täytäntöönpanon kannustamiseksi samalla kun pyritään yhteentoimivuuteen;
19. SUOSITTELEE varmistamaan johdonmukaisen lähestymistavan, joka perustuu hyvin toimiviin sisämarkkinoihin, ja ottamaan samalla täysimääräisesti huomioon avaruusliikenteen hallintaa koskevan EU:n lainsäädännön kehittämisen riskit ja hyödyt EU:n teollisuuden kilpailukyvyn kannalta sekä kunnioittamaan unionin ja sen jäsenvaltioiden toimivaltaa; MUISTUTTAA tässä yhteydessä, että velvoitteita kehitettäessä tarvitaan maailmanlaajuisista vastavuoroisuutta, jotta vaikutukset EU:n teollisuuden ja EU:n startup-yritysten kilpailukykyyn voidaan välttää;

20. KANNATTAA ensisijaisesti avaruusromun vähentämistä koskevien suuntaviivojen täytäntöönpanoa, jotta uuden romun syntymistä voidaan rajoittaa mahdollisimman paljon tietyn avaruusjärjestelmän koko elinkaaren aikana, ja pyrkimistä siihen tavoitteeseen, että avaruusromua ei syntyisi lainkaan; ja EHDOTTAA suuntaviivojen, standardien tai sääntöjen laatimista sellaisten ohjausliikkeiden koordinoimiseksi, jotka ovat tarpeen, jotta eri toimijoiden toiminnassa olevien esineiden mahdolliset yhteentörmäykset voitaisiin välttää;

III EU:n äänen vahvistaminen kansainvälisissä yhteyksissä

21. SUOSITTELEE kansainvälisen taakanjaon edistämistä, jotta avaruusliikenteen hallinnan maailmanlaajuiseen haasteeseen voidaan vastata alueellisilla panoksilla, kuten avaruusliikenteen hallintaa koskevalla EU:n toimintamallilla, johon sisältyy datan jakamista koskeva yhteistyö, koordinointi ja viestintä sekä avaruusliikenteen hallintaan liittyvien palvelujen tarjoaminen;
22. SUHTAUTUU MYÖNTEISESTI YK:n ulkoavaruuden rauhanomaista käyttöä valvovan komitean (UNCOPUOS) ja sen alakomiteoiden työhön; KEHOTTA unionia ja sen jäsenvaltioita nopeuttamaan ulkoavaruustoiminnan pitkän aikavälin kestävyysvarmistamista koskevien 21 suuntaviivan täytäntöönpanoa sekä UNCOPUOSin avaruusromun vähentämistä koskevia suuntaviivojen ja avaruusromun hallinnasta vastaavien virastojen välisen koordinointikomitean avaruusromun vähentämistä koskevien suuntaviivojen täytäntöönpanoa ja jakamaan vapaaehtoiselta pohjalta kokemuksiaan kyseisistä toimista; ja KANNUSTAA erityisesti jäsenvaltioita vaihtamaan näkemyksiä Wienissä pitkän aikavälin kestävyyttä käsittelevässä työryhmässä parhaillaan käytävistä neuvotteluista;
23. MUISTUTTAA, että ensimmäinen tarvittava askel on jäsenvaltioiden alustava sopimus, jotta avaruusliikenteen hallintaa koskevaa EU:n yhtenäistä kantaa voidaan yhdessä edistää laajemmassa eurooppalaisessa kontekstissa ja kansainvälisissä yhteyksissä, ottaen asianmukaisesti huomioon jäsenvaltioiden ja EU:n teollisuuden edut; SUOSITTELEE, että jäsenvaltioiden kesken kehitetään yhteisiä linjauksia, joita komissio ja korkea edustaja noudattavat edistäessään avaruusliikenteen hallintaa koskevaa EU:n toimintamallia, vahvistaessaan EU:n ääntä avaruusliikenteen hallinnasta mahdollisesti käytävissä kansainvälisissä keskusteluissa sekä mahdollisissa toimituksissa keskeisten kumppanien ja kolmansien maiden kanssa, sanotun kuitenkin rajoittamatta jäsenvaltioiden toimivaltaa;

24. KANNUSTAA EU:ta ilmoittamaan, että se hyväksyy ulkoavaruutta koskevien Yhdistyneiden kansakuntien sopimusten ja yleissopimusten, erityisesti pelastussopimuksen, vastuusopimuksen ja laitteiden rekisteröintiä koskevan sopimuksen mukaiset oikeudet ja velvoitteet; ja KANNUSTAA komissiota kehittämään toimenpiteitä, joita tarvitaan näissä yleissopimuksissa vahvistettujen velvoitteiden, erityisesti Galileo-satelliittien rekisteröinnin täytäntöönpanemiseksi.
-